

ชุดฝึกอบรมเรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หน่วยที่ 1 หลักสูตรแกนกลางฯสู่การปฏิบัติ

เวลา 12 ชั่วโมง

ภาพรวมของกิจกรรม

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตร แนวคิดและหลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางฯ ความหมายและลักษณะของหลักสูตรอิงมาตรฐาน ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางฯ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา องค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา องค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา และการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ วิเคราะห์ วางแผน และประเมินเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เป้าหมายการอบรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และประเด็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตร
2. มีความรู้ ความเข้าใจในการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา
3. มีความรู้ ความเข้าใจความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน
4. มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
5. มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา
6. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
7. สามารถวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายเนื้อหา

ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน
(3 ชั่วโมง)

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (6 ชั่วโมง)

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (3 ชั่วโมง)

รายละเอียดขอบข่ายเนื้อหาและกิจกรรม

ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา
4. ความหมายและลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

กิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 รู้จัก...หลักสูตรแกนกลางฯ
- กิจกรรมที่ 2 รู้จริง...หลักสูตรอิงมาตรฐาน
- กิจกรรมที่ 3 รู้รอบ...ตอบได้

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายเนื้อหา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น
ความต้องการของสถานศึกษา และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่
 - ส่วนนำ
 - ความนำ
 - วิสัยทัศน์
 - สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
 - คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
 - โครงสร้างเวลาเรียน
 - โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี
 - คำอธิบายรายวิชา
 - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - เกณฑ์การจบการศึกษา
4. ตรวจสอบความถูกต้อง (ตามแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา)
5. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

กิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- กิจกรรมที่ 2 ส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา
- กิจกรรมที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
- กิจกรรมที่ 4 คำอธิบายรายวิชา
- กิจกรรมที่ 5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- กิจกรรมที่ 6 เกณฑ์การจบการศึกษา
- กิจกรรมที่ 7 การตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายเนื้อหา

- 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2. การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3. การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

- กิจกรรมที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
- กิจกรรมที่ 2 การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สื่อ/อุปกรณ์

- 1. PowerPoint
- 2. เอกสาร/ใบความรู้
- 3. เอกสาร “หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551”
- 4. เอกสาร “แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร”
- 5. วิดีทัศน์
- 6. แบบบันทึกกิจกรรม/ใบงาน
- 7. ตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษา
- 8. แบบทดสอบ

การวัดและประเมินผล

- 1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- 2. การประเมินจากแบบบันทึกกิจกรรม
- 3. ตรวจผลงาน/ใบงาน
- 4. ทดสอบ

หน่วยที่ 1

ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

เวลา 3 ชั่วโมง

เป้าหมาย

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตร
2. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา
3. มีความรู้ ความเข้าใจความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

รายงาน/ใบงานที่แสดงถึงความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา
4. ความหมายและลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

กิจกรรม

กิจกรรมประกอบด้วย 3 กิจกรรม โดยใช้เวลา 3 ชั่วโมง ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 รู้จัก...หลักสูตรแกนกลางฯ (1 ชั่วโมง 20 นาที)

กิจกรรมที่ 2 รู้จริง...หลักสูตรอิงมาตรฐาน (1 ชั่วโมง 20 นาที)

กิจกรรมที่ 3 รู้รอบ...ตอบได้ (20 นาที)

กิจกรรมที่ 1 รู้จัก...หลักสูตรแกนกลางฯ (1 ชั่วโมง 20 นาที)

เป้าหมาย

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตร
2. เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

ชิ้นงาน/ภาระงาน

รายงาน/ใบงานที่แสดงถึงความเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

1. วิทยากรชี้แจงวัตถุประสงค์และการปฏิบัติกิจกรรมหน่วยที่ 1 เรื่อง หลักสูตรแกนกลาง ฯ ผู้สถานศึกษา ตอนที่ 1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (10 นาที)
2. ผู้เข้ารับการอบรมสนทนาเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (10 นาที)
3. วิทยากรบรรยายเรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในประเด็นต่อไปนี้ (45 นาที)
 - ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - การเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางฯ กับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา
4. ผู้เข้ารับการอบรมซักถามประเด็นเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และอภิปรายสรุป (15 นาที)

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลาง กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

ใบความรู้ที่ 1

ความเป็นมาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีที่ผ่านมา พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษาทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้ อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผล เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ใบความรู้ที่ 2

ประเด็นเปลี่ยนแปลงสำคัญ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
1. มาตรฐาน การเรียนรู้/ มาตรฐานการ เรียนรู้ช่วงชั้น	• การกำหนดตัวชี้วัด (มาตรฐานช่วงชั้น) - กำหนดไว้กว้างๆ เป็นช่วงๆ ทุก 3 ปีในระดับชั้นสำคัญ (key stage) ป.3 ป.6 ม.3 ม. 6 - โรงเรียนแต่ละแห่งต้องนำมามาตรฐานช่วงชั้น ซึ่งกำหนดไว้กว้าง ในแต่ละช่วงไปจัดทำเป็นผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละระดับชั้นเอง • ลักษณะมาตรฐานช่วงชั้น - แตกต่างกันหลากหลายรูปแบบ ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในแต่ละกลุ่มสาระ - ขาดความชัดเจน ชัดเจน ความยากง่าย ไม่เหมาะสมกับระดับชั้น - ไม่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา	• การกำหนดตัวชี้วัด - ตัวชี้วัดชั้นปี ในการศึกษาภาคบังคับ (ป. 1- ม. 3) - ตัวชี้วัดช่วงชั้น ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) • ลักษณะตัวชี้วัด - รูปแบบและลักษณะการเขียนตัวชี้วัดแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปในทิศทางเดียวกัน - ใช้ภาษาง่ายๆ ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติ ไม่ซ้ำซ้อนเหมาะสมกับระดับชั้น - ทำท่าย นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพ การคิดวิเคราะห์

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. โครงสร้าง หลักสูตร	- กำหนดกรอบหลักสูตรกว้างๆ ขาดหลักสูตรแกนกลางที่แท้จริง - สาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม - สาระการเรียนรู้ที่ระบุไว้ เป็นเพียงตัวอย่าง แนวทางสำหรับโรงเรียน ไม่ใช่ minimum requirement ที่ชัดเจน - สาระการเรียนรู้ที่ให้ไว้แน่น และมี ความซ้ำซ้อนกันมากในแต่ละช่วงชั้น - โครงสร้างหลักสูตร/ เวลาเรียน - กำหนดเวลาเรียนรวมของ 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ไว้เป็นช่วงกว้างๆ ในแต่ละช่วงชั้น ให้สถานศึกษาจัดแบ่งเองตามความเหมาะสม	- กำหนดสาระการเรียนรู้ - ส่วนกลางกำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง ซึ่งเป็น minimum requirement ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน สอดคล้อง กับตัวชี้วัด - เขตพื้นที่การศึกษากำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพื่อให้สถานศึกษาในเขตใช้ในการจัดการเรียนการสอน - สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มเติมตามความต้องการ หรือส่วนที่ความต้องการเน้นได้ - โครงสร้างหลักสูตร / เวลาเรียน - กำหนดเวลาเรียนขั้นต่ำ ของแต่ละ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ในแต่ละปี - สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม โดยไม่เกินกรอบเวลาเรียนรวมที่ระบุไว้
3. การวัด ประเมินผล และจบหลักสูตร	- วัดประเมินผล และรายงานผลการเรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังย่อย - ตัดสินผลการเรียนเป็นรายปี ในระดับชั้น ป.1-ม.3 และเป็นรายภาค ในระดับชั้น ม.4 - ม.6 - เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น และจบหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด - ให้มีการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำผลมาพิจารณาการผ่านช่วงชั้น - เอกสารรายงานผลการเรียน (ป.พ.) รายงานตาม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ไม่รายงานตามมาตรฐาน	- วัดประเมินผลการเรียนตามมาตรฐาน / ตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายอย่างแท้จริงในการประเมินทุกระดับ ทั้งระดับชาติ เขตพื้นที่ สถานศึกษา และระดับชั้นเรียน - ตัดสินผลการเรียนเป็นรายปี ในระดับชั้น ป.1-ป.6 และเป็นรายภาค ในระดับชั้น ม.1- ม.6 - กำหนดเกณฑ์กลางซึ่งเป็น minimum requirement ในการจบหลักสูตร - ไม่แยกการประเมินการอ่าน คณิตศาสตร์ และเขียนเป็นการเฉพาะในการประเมินการผ่านช่วงชั้น เพราะสอดคล้อง อยู่ในมาตรฐาน / ตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่แล้ว - เอกสารรายงานผลการเรียน (ป.พ.) ตามมาตรฐาน / ตัวชี้วัด

ประเด็น เปลี่ยนแปลง	หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. กระบวนการ จัดทำหลักสูตร สถานศึกษา	- กำหนดกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ 7 ขั้นตอน - กระจายมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนและประเมินผล	- ส่วนกลางให้กรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถปรับยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องทำตามขั้นตอนที่ตายตัว - มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการออกแบบหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล
5. กำหนด บทบาทหน้าที่ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- ไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละระดับ ไว้อย่างชัดเจน - เขตพื้นที่การศึกษาขาดบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น	- กำหนดบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษา - เขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
6. การสร้าง ความเข้าใจ / พัฒนาบุคลากร	- เอกสาร คู่มือ และการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากร ที่ผ่านมา และที่ดำเนินการอยู่ขาดการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐาน - การพัฒนาบุคลากรมักเป็นการให้ความรู้แบบ แยกส่วน เป็นเรื่องๆ ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดการให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ	จัดทำเอกสาร คู่มือ และจัดการอบรมบุคลากรให้เข้าใจแนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ Standards-based curriculum เพื่อให้เข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวทั้งระบบ

ใบความรู้ที่ 3

ความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลาง ฯ กับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น และหลักสูตรสถานศึกษา

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่มีความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้ง สถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรมที่ 2 รู้จริง...หลักสูตรอิงมาตรฐาน (1 ชั่วโมง 20 นาที)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

ชิ้นงาน/ภาระงาน

รายงาน/ใบงาน/แผนผัง ที่แสดงถึงความเข้าใจความรู้ ความเข้าใจความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

กิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง ฯ (15 นาที) เช่น มาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คืออะไร และมีความสำคัญอย่างไร หรือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
2. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาวิดิทัศน์ หรือใบความรู้ที่ 4 เรื่อง ความหมายและลักษณะความสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน (50 นาที)
3. ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันอภิปรายและสรุปแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (15 นาที)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง ความหมายและลักษณะความสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน
2. วิดิทัศน์ หรือใบความรู้หลักสูตรอิงมาตรฐาน

ใบความรู้ที่ 4

ความหมายและลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

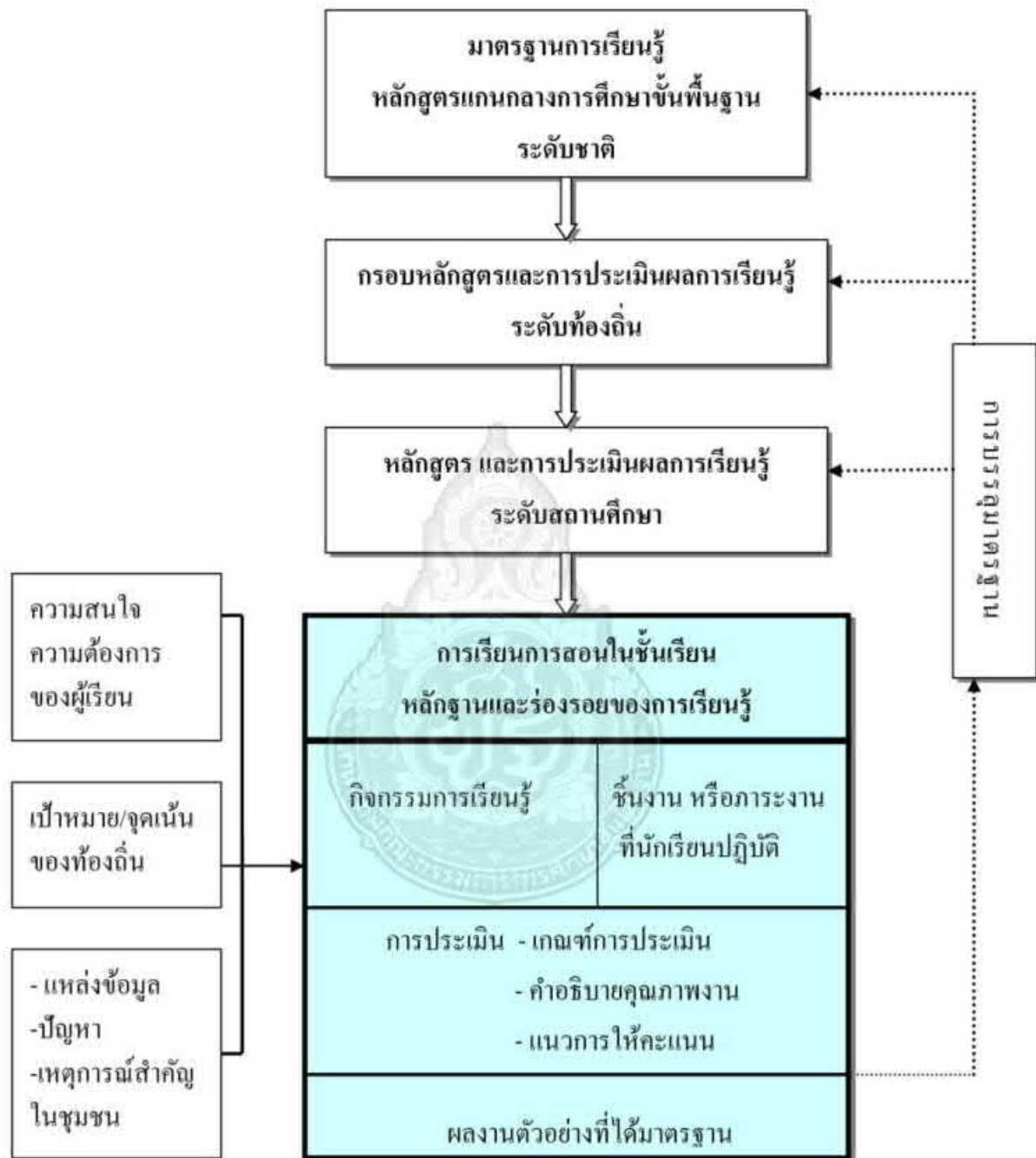
หลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรตลอดแนวตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา ตลอดจนถึงระดับชั้นเรียน จะมีลักษณะเป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน คือ ยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเป็นกรอบทิศทางในการกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กล่าวโดยรวมก็คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standards-based curriculum) การเรียนการสอนอิงมาตรฐาน (Standards-based instruction) และการประเมินผลอิงมาตรฐาน (Standards-based assessment)

การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ แต่มาตรฐานการเรียนรู้จะไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้เลย หากไม่มีการเชื่อมโยงมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง การสร้างหลักสูตรที่สัมพันธ์หรืออิงกับมาตรฐานการเรียนรู้อย่างชัดเจน จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น ในการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ไปสู่มาตรฐาน ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร จำเป็นต้องเข้าใจแนวคิด หลักการ และแนวปฏิบัติของหลักสูตรอิงมาตรฐานซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ

ในระบบการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายนั้น กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตลอดแนว ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา ตลอดจนถึงระดับชั้นเรียนจะต้องเน้นและยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลักและเป้าหมายสำคัญ นักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันเชื่อว่า การนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่หลักสูตรสถานศึกษา และการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่คาดหวังในระดับชาติไปก่อให้เกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายควรให้ความสนใจอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น มีผลโดยตรงต่อผู้เรียน จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษว่าเป้าหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน หรือวิธีการประเมินผล เชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่เพียงไร

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ กับการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น สถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2. องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน

นักการศึกษาและนักพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันเชื่อว่า การนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปสู่หลักสูตรสถานศึกษาและการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่คาดหวังในระดับชาติ ไปก่อให้เกิดผลในการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้นการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับมาตรฐาน ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาสาระที่สอน กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เกณฑ์การวัดและประเมินผล สื่อการเรียนรู้ ต้องเชื่อมโยงสะท้อนสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ในการออกแบบหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ผู้เกี่ยวข้องและครูผู้สอนต้องวิเคราะห์คำสำคัญ (Key word) ว่ามาตรฐานและตัวชี้วัดนั้นระบุว่าคุณเรียนควรรู้อะไร และทำอะไรได้ หรือต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรมอะไร ข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าวต่อไป

3. หน่วยการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียดของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล ซึ่งจะนำมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ปรชาญาการศึกษาในยุคที่ผ่านมานั้นมักจะเน้นการสอนเนื้อหาสาระ ดังนั้นรูปแบบหลักสูตรการเรียนการสอนในยุคก่อนจึงมีลักษณะเป็นหลักสูตรอิงเนื้อหา การวัดประเมินผลในหลักสูตรรูปแบบนี้ก็เน้นที่การจดจำเนื้อหาให้ได้มากที่สุด และเกณฑ์การวัดประเมินผลก็กำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การจัดทำหลักสูตรลักษณะนี้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เนื้อหา และการท่องจำ

หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเน้นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย (Standards-based unit) มีการกำหนดแก่นเรื่องของหน่วย (Theme) ซึ่งเอื้อต่อการหลอมรวมเนื้อหาของศาสตร์สาขาต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และกำหนดงานให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อฝึกฝนและเป็นร่องรอยสำหรับประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถถึงระดับที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานหรือไม่ ดังนั้นมาตรฐานที่เป็นเป้าหมายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อาจมีได้หลายมาตรฐาน และอาจมาจากหลากหลายสาขาวิชา และอาจมีทั้งมาตรฐานที่เป็นเนื้อหา มาตรฐานที่เน้นทักษะกระบวนการ การจัดการเรียนรู้เป็นหน่วยลักษณะนี้ เนื้อหาสาระ และกิจกรรมจึงเป็นเพียงหนทาง ที่จะนำพาผู้เรียนไปถึงหลักชัย คือมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ผู้เรียนอาจบรรลุถึงมาตรฐานเดียวกันด้วยเนื้อหาและวิธีการที่แตกต่างกันได้ นักวิชาการและนักพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันเชื่อว่า หลักสูตรลักษณะนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นอย่างแท้จริง

4. กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น

ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนอิงมาตรฐานนั้น สามารถทำได้หลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายเดียวกัน มิได้มีการกำหนดหรือจัดลำดับขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับเหตุผล วัตถุประสงค์ และความจำเป็นของแต่ละบริบท เช่น อาจเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้ หรืออาจเริ่ม จากการกำหนดหัวข้อ/ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ หรือเริ่มจากบทเรียนที่มี อยู่เดิมแล้ว โดยเชื่อมโยงหัวข้อหรือบทเรียนนั้นๆ ว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใดบ้าง

5. การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน

มาตรฐานและการประเมินผลมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นจุดที่สำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งของการจัดทำหลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน แนวคิดด้านการศึกษาในยุคปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนจากยุคที่เน้นพฤติกรรมนิยมซึ่งวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ย่อย เป็นยุคที่ให้ความสำคัญแก่การประเมินในองค์รวมโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานเป็นสำคัญ นักวิชาการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น มาตรฐานต้องเป็นตัวแทนที่เทียบเคียง ที่สำคัญในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่การศึกษา และที่สำคัญที่สุดคือ ระดับสถานศึกษาและระดับชั้นเรียน ดังนั้นเกณฑ์ต่างๆ หรือร่องรอยหลักฐานในการประเมินผลการเรียนจะต้องเชื่อมโยงและสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้อย่างชัดเจน และมีความชัดเจนในการที่จะบ่งชี้ได้ว่าผู้เรียนบรรลุถึงมาตรฐานหรือไม่ เพียงใด หากยังไม่บรรลุมีจุดใดบ้างที่จะต้องพัฒนา ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนี้ นับเป็นข้อมูลสำคัญมากในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีคุณภาพตามที่มุ่งหวังต่อไป

กิจกรรมที่ 3 รู้รอบ...ตอบได้ (20 นาที)

เป้าหมาย

ประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

กิจกรรม

ผู้เข้ารับการอบรมประเมินความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

สื่อ/อุปกรณ์

ตัวอย่างแบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน 20 ข้อ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินผลงาน

ตัวอย่าง

แบบประเมินความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
และแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน

1. หลักการสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**
 - ก. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน
 - ข. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ
 - ค. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ
 - ง. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ
2. จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**
 - ก. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
 - ข. มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ
 - ค. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
 - ง. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ข้อใดไม่ใช่สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา
 - ข. ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
 - ค. ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการเรียนรู้
 - ง. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิด
4. ข้อใดกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ถูกต้อง
 - ก. ใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อที่กำหนดเท่านั้น
 - ข. เลือกใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์บางข้อเท่านั้น
 - ค. เลือกใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์บางข้อ และสามารถเพิ่มเติมได้ตามที่สถานศึกษาต้องการ
 - ง. ใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกข้อที่กำหนด และสามารถเพิ่มเติมได้ตามที่สถานศึกษาต้องการ

5. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดระดับการศึกษาเป็นกี่ระดับ ได้แก่อะไรบ้าง
 - ก. 2 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
 - ข. 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - ค. 4 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - ง. 4 ระดับ ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6)
6. การประเมินผลการเรียนในรายวิชาต่างๆ ข้อใดกล่าวถูกต้อง
 - ก. ระดับประถมศึกษาประเมินผลการเรียนเป็นรายภาค
 - ข. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประเมินผลการเรียนเป็นรายปี
 - ค. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประเมินผลการเรียนเป็นรายภาค
 - ง. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเมินผลการเรียนเป็นรายปี
7. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการประกาศการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - ก. ปีการศึกษา 2551 ประกาศเตรียมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และใช้ ป.1, ป.4, ม1, ม.4 ในโรงเรียนต้นแบบ
 - ข. ปีการศึกษา 2552 ใช้ ป.1, ป.4, ม1, ม.4 ในโรงเรียน โรงเรียนพร้อมใช้
 - ค. ปีการศึกษา 2553 ใช้ ป.1, ป.4, ม.1,ม.4 ในโรงเรียนทั่วไป
 - ง. ปีการศึกษา 2555 ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครบทุกชั้นทั่วประเทศ
8. เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ข้อใดถูกต้อง
 - ก. เรียนวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต
 - ข. เรียนวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต
 - ค. เรียนวิชาพื้นฐานและเพิ่มและได้ผ่านทุกรายวิชา
 - ง. เรียนวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมและต้องได้รับการตัดสิน
9. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมใดที่เพิ่มเติมจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - ก. กิจกรรมแนะแนว
 - ข. กิจกรรมนักเรียน
 - ค. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 - ง. กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน

10. องค์ประกอบใดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่**ไม่ปรากฏ**ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

1) วิสัยทัศน์	2) สมรรถนะ
3) มาตรฐานการเรียนรู้	4) ตัวชี้วัด
5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	

ก. ข้อ 1, 2 และ 3

ข. ข้อ 1, 2 และ 4

ค. ข้อ 2, 3 และ 4

ง. ข้อ 2, 4 และ 5

11. โครงสร้างเวลาเรียนของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการกำหนดเวลาเรียนตามข้อใด

ก. 1,000-1,200 ชั่วโมงต่อปี

ข. ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงต่อปี

ค. ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมงต่อปี

ง. ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมงต่อ 3 ปี

12. ระดับผลการประเมินข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. รายวิชาพื้นฐาน มีระดับผลการประเมิน เป็น ขอดเยี่ยม-ปานกลาง-ควรปรับปรุง

ข. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีระดับผลการประเมิน เป็น ดีเยี่ยม-ดี-ผ่าน-ไม่ผ่าน

ค. การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน มีระดับผลการประเมิน เป็น ดีเยี่ยม-ดี-ผ่าน-ไม่ผ่าน

ง. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีระดับผลการประเมิน เป็น ดีเยี่ยม-ดี-ผ่าน

13. ตัวชี้วัด “ท 1.1 ม.1/2” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 2 ตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อ 1

ข. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 มาตรฐานข้อที่ 1 ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ข้อ 2

ค. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 2 ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ข้อ 1

ง. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 มาตรฐานข้อที่ 1 ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ข้อ 2

14. หากท่านต้องการจะกำหนดรหัสวิชาของรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อใดกำหนดรหัสวิชานี้ได้ถูกต้อง

ก. ค11101

ข. ค11201

ค. ค21101

ง. ค21201

15. หากท่านต้องการจะกำหนดรหัสวิชาของรายวิชาเพิ่มเติม เรียนปีใดก็ได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นรายวิชาลำดับที่ 4 ข้อใดกำหนดรหัสวิชานี้ได้ถูกต้อง

ก. ว31204

ข. ว30204

ค. ว43204

ง. ว42204

16. นโยบายการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก. ระดับประถมศึกษา (ชั้น ป.1-6) กำหนดให้เรียนสาระประวัติศาสตร์ 20 ชั่วโมงต่อปี

ข. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น ม.1-3) กำหนดให้เรียนสาระประวัติศาสตร์ 20 ชั่วโมงต่อปี

ค. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้เรียนสาระประวัติศาสตร์ 1 หน่วยกิตต่อปี

ง. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้น ม.4-6) กำหนดให้เรียนสาระประวัติศาสตร์ 2 หน่วยกิตตลอด 3 ปี

17. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้รายวิชาพื้นฐานต้องใช้ตัวชี้วัด กำหนดคุณภาพของผู้เรียน และกำหนดให้รายวิชาเพิ่มเติมต้องใช้อะไรกำหนดคุณภาพของผู้เรียน

ก. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค

ข. ตัวชี้วัด

ค. จุดประสงค์

ง. ผลการเรียนรู้

18. ข้อใดกล่าวถึง “หลักสูตรอิงมาตรฐาน” ได้อย่างถูกต้อง

ก. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข. มาตรฐานการเรียนรู้ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ และคุณลักษณะสำคัญ

ค. สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้

ง. มาตรฐานการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนและท้องถิ่น

19. “มาตรฐานการเรียนรู้” มีความสำคัญโดยตรงต่อสถานศึกษาและผู้ปกครองอย่างไร

ก. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องรู้และปฏิบัติได้

ข. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นกรอบและแนวทางในการสร้างหลักสูตร

ค. มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการรายงานผลการเรียนรู้

ง. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาผู้เรียน

20. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของหลักสูตรอิงมาตรฐาน

ก. มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ

ข. องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน

ค. การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน

ง. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

เวลา 6 ชั่วโมง

เป้าหมาย

1. มีความรู้ ความเข้าใจ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา
3. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แผนผัง/แผนภูมิ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. เอกสาร ตัวอย่างร่างหลักสูตรสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบครบถ้วน

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา
2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความต้องการของสถานศึกษาและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่
 - 3.1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - 3.2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - 3.3 คำอธิบายรายวิชา
 - 3.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.5 เกณฑ์การจบการศึกษา
4. การตรวจสอบองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.1 ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - 4.2 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - 4.3 คำอธิบายรายวิชา
 - 4.4 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 4.5 เกณฑ์การจบการศึกษา
5. การนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

➤ กิจกรรม

กิจกรรมประกอบด้วย 7 กิจกรรม โดยใช้เวลา 6 ชั่วโมง ได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (30 นาที)
- กิจกรรมที่ 2 ส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)
- กิจกรรมที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)
- กิจกรรมที่ 4 คำอธิบายรายวิชา (2 ชั่วโมง 30 นาที)
- กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (20 นาที)

กิจกรรมที่ 6 เสนอการจบการศึกษา (20 นาที)

กิจกรรมที่ 7 การตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา (20 นาที)

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (30 นาที)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเพื่อระดมความคิด ในประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการ/วิธีการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และปฏิบัติตามกิจกรรมในใบงานที่ 1
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
3. ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. วิทยากรสรุป กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามแผนภูมิ PowerPoint

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจใบงาน
2. ประเมินผลงาน

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มระดมความคิด เขียนกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและนำเสนอผลงาน

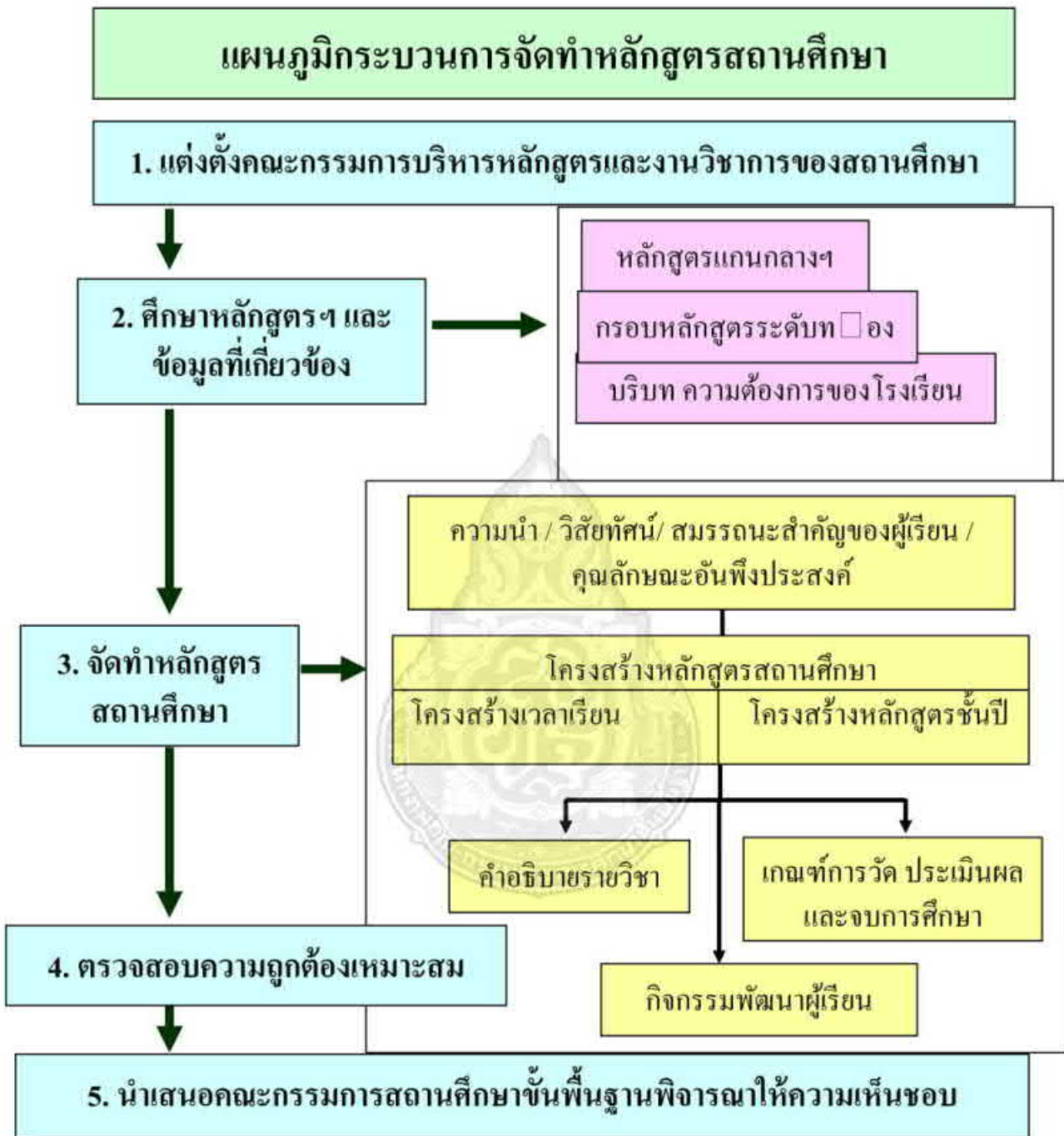
ใบความรู้ที่ 1

กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีกระบวนการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา และคณะทำงาน
2. ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน และชุมชน
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษาสำคัญ ดังนี้
 - ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - คำอธิบายรายวิชา
 - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - เกณฑ์การจบการศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาจะดำเนินการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา
4. ตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา
 - ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียน และโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
 - คำอธิบายรายวิชา
 - กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - เกณฑ์การจบการศึกษา
5. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กิจกรรมที่ 2 ส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)

เป้าหมาย

1. มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา
2. สามารถวิเคราะห์วิสัยทัศน์

กิจกรรม

1. วิทยากรนำเสนอขอบข่ายและความสำคัญของส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
2. ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง แนวการเขียนส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา
3. ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน ตามใบงานที่ 2
4. แบ่งกลุ่ม 3-5 คน เพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน
5. นำเสนอผลการอภิปรายกลุ่มต่อที่ประชุม
6. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปแนวทางการเขียนวิสัยทัศน์ รวมทั้งข้อสังเกตในการเขียนส่วนนำ

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง แนวการเขียนส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง แนวการเขียนส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา
3. ใบงานที่ 2 เรื่อง กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน
4. เฉลยสำหรับวิทยากร เรื่อง กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินผลงานการอภิปรายกลุ่ม

ใบความรู้ที่ 2

แนวการเขียนส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา

ส่วนนำของหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย

๕ ความนำ

แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จุดเน้นและความต้องการของโรงเรียน

๕ วิสัยทัศน์

เป็นเจตนารมณ์ อุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ เอกลักษณ์ของโรงเรียนเพื่อสร้างสรรหา จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยกระบวนการบริหารจัดการเชิงระบบ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จุดเน้น และความต้องการของโรงเรียน

วิธีการกำหนดวิสัยทัศน์

- 1) ศึกษา วิเคราะห์วิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น จุดเน้นและความต้องการของโรงเรียน
- 2) กำหนดคำสำคัญที่บ่งบอกเจตนารมณ์ อุดมการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดหมายของสถานศึกษา
- 3) เรียบเรียงเป็นวิสัยทัศน์
- 4) ควรใช้ภาษาที่กระชับ ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

๕ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ (1.ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 3. ความสามารถในการแก้ปัญหา 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สมรรถนะสำคัญเหล่านี้ได้หลอมรวมอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น เป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนอาจจะเพิ่มเติมตามจุดเน้นและความต้องการของโรงเรียนได้ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ 2

กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์จุดดี จุดที่ควรพัฒนา จากกรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ภายในปีการศึกษา 2555 นักเรียนมีคุณธรรมนำความรู้ อยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก้าวไกลทันเทคโนโลยี มีสุขด้วยหน้า ชุมชนศรัทธา พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพสู่ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จุดดี

.....

จุดที่ควรพัฒนา

.....

กรณีศึกษาที่ 2

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมีความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

จุดดี

.....

จุดที่ควรพัฒนา

.....

กรณีศึกษาที่ 3

โรงเรียน มุ่งมั่นสร้างโอกาสและส่งเสริมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีทักษะการดำรงชีวิต เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จุดดี

จุดที่ควรพัฒนา

กรณีศึกษาที่ 4

โรงเรียน เป็นองค์กรผู้นำการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน เป็นเลิศด้านคุณธรรม วิชาการและพื้นฐานเทคโนโลยี มีมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ หลักสูตรโรงเรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีความตระหนัก รักท้องถิ่น และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

จุดดี

จุดที่ควรพัฒนา

กรณีศึกษาที่ 5

ภายในปี พ.ศ. โรงเรียน มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ตระหนักถึงการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นผู้นำทางวิชาการ เก่งการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย มีใจรักสิ่งแวดล้อม น้อมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จุดดี

จุดที่ควรพัฒนา

เฉลยสำหรับวิทยากร

กรณีศึกษาวิสัยทัศน์โรงเรียน

กรณีศึกษาที่ 1

ภายในปีการศึกษา 2555 นักเรียนมีคุณธรรมนำความรู้ อยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก้าวไกลทันเทคโนโลยี มีสุขถ้วนหน้า ชุมชนศรัทธา พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ สู่ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ประเด็นวิพากษ์

จุดดี :

- สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- ระบุจุดเน้นของโรงเรียน

จุดที่ควรพัฒนา :

- ไม่มีข้อความที่บ่งบอกความสอดคล้องกับกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

กรณีศึกษาที่ 2

หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมีความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

ประเด็นวิพากษ์

จุดดี :

- สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จุดที่ควรพัฒนา :

- ไม่ควรขึ้นต้นวิสัยทัศน์ด้วย “...หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน...” เนื่องจากเป็นวิสัยทัศน์โรงเรียน

กรณีศึกษาที่ 3

โรงเรียน มุ่งมั่นสร้างโอกาสและส่งเสริมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีทักษะการดำรงชีวิต เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ประเด็นวิพากษ์

จุดดี :

- สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแง่ที่ระบุถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน
- ข้อความสั้น กระชับ และได้ใจความ

จุดที่ควรพัฒนา :

- ควรเพิ่มเติมข้อความที่เน้นย้ำให้เห็นถึงการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ควรเพิ่มเติมเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น

กรณีศึกษาที่ 4

โรงเรียน เป็นองค์กรผู้นำการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน เป็นเลิศด้านคุณธรรม วิชาการและพื้นฐานเทคโนโลยี มีมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ หลักสูตรโรงเรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาดนตรีชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีความตระหนัก รักท้องถิ่น และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

ประเด็นวิพากษ์

จุดดี :

- สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- มีจุดเน้นของความเป็นท้องถิ่น และ โรงเรียน

จุดที่ควรพัฒนา :

- ควรตัดข้อความ “...หลักสูตร โรงเรียน” ออก เนื่องจากใช้ข้อความซ้ำเกินความจำเป็น

กรณีศึกษาที่ 5

ภายในปี พ.ศ. โรงเรียน มุ่งเน้นจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ตระหนักถึงการเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นผู้นำทางวิชาการ เก่งการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน เชี่ยวชาญการใช้เทคโนโลยี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย มีใจรักสิ่งแวดล้อม น้อมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประเด็นวิพากษ์

จุดดี :

- สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- มีจุดเน้นของความเป็นท้องถิ่น และ โรงเรียน
- ใช้ภาษาที่สั้น กระชับ ได้ใจความ

จุดที่ควรพัฒนา :

- ควรปรับข้อความ “...น้อมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง...” เป็น “...น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

ข้อสังเกตโดยรวมของการเขียนวิสัยทัศน์:

- ไม่ควรคัดลอกข้อความวิสัยทัศน์ทั้งหมดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นวิสัยทัศน์โรงเรียน ควรนำมาปรับให้เป็นข้อความที่สะท้อนแนวคิด ความเป็นตัวตน และลักษณะเฉพาะของโรงเรียน

กิจกรรมที่ 3 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจในการกำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

1. นำเสนอ PowerPoint เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
2. แบ่งกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 3 ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง การกำหนดรหัสวิชา และใบความรู้ที่ 5 ตัวอย่างรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 3-4 เรื่อง โครงสร้างเวลาเรียน
4. ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 5-6 เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี
5. นำเสนอผลงานเป็นรายกลุ่ม
6. วิทยาการสรุป

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
2. เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ใบความรู้ที่ 3 ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
4. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง การกำหนดรหัสวิชา
5. ใบความรู้ที่ 5 ตัวอย่างรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น
6. ใบงานที่ 3 เรื่อง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา
7. ใบงานที่ 4 เรื่อง โครงสร้างเวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
8. ใบงานที่ 5 เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ ...
9. ใบงานที่ 6 เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ...

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลงาน

ใบความรู้ที่ 3

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

ตัวอย่างโครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120
○ ประวัติศาสตร์	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)
○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	(80)	(80)	(80)	(80)	(80)	(80)
○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม						
○ เศรษฐศาสตร์						
○ ภูมิศาสตร์						
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840
● รายวิชา/ กิจกรรม ที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละ 40 ชั่วโมง					
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
○ กิจกรรมแนะแนว	120	120	120	120	120	120
○ กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือ ยุวกาชาด - ชมรม ชุมนุม						
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์						
รวมเวลา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
รวมเวลาเรียน	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง			ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง		

หมายเหตุ ในทางปฏิบัติให้โรงเรียนระบุเวลาเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

ตัวอย่างโครงสร้างเวลาเรียนระดับมัธยมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4 – 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้				
ภาษาไทย	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	160 (4 นก.)	320 (8 นก.)
○ ประวัติศาสตร์	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	40 (1 นก.)	80 (2 นก.)
○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม				
○ ภูมิศาสตร์				
○ เศรษฐศาสตร์				
สุขศึกษาและพลศึกษา	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ศิลปะ	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
ภาษาต่างประเทศ	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	880 (22 นก.)	1,640 (41 นก.)
● รายวิชาเพิ่มเติม	ปีละไม่เกิน 200 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
○ กิจกรรมแนะแนว	120	120	120	360
○ กิจกรรมนักเรียน				
- ลูกเสือ ยุวกาชาดฯ - ชมรม ชุมนุม				
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์				
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	360
รวมเวลาเรียน	ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

หมายเหตุ ในทางปฏิบัติให้โรงเรียนระบุเวลาเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน(ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	840
ท11101 ภาษาไทย	200
ค11101 คณิตศาสตร์	200
ว11101 วิทยาศาสตร์	80
ส11101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80
ส11102 ประวัติศาสตร์	40
พ11101 สุขศึกษาและพลศึกษา	80
ศ11101 ศิลปะ	80
ง11101 การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	40
อ11101 ภาษาอังกฤษ	40
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม	40
ท11201 ทักษะการเขียน	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120
กิจกรรมแนะแนว	30
กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด	40
- ชมรม ชุมนุม	40
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาเรียน	1,000

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1			
ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
รายวิชา/กิจกรรม	หน่วยกิต/ชั่วโมง	รายวิชา/กิจกรรม	หน่วยกิต/ชั่วโมง
รายวิชาพื้นฐาน	11.0 (440)	รายวิชาพื้นฐาน	11.0 (440)
ท21101 ภาษาไทย	1.5 (60)	ท21102 ภาษาไทย	1.5 (60)
ค21101 คณิตศาสตร์	1.5 (60)	ค21102 คณิตศาสตร์	1.5 (60)
ว21101 วิทยาศาสตร์	1.5 (60)	ว21102 วิทยาศาสตร์	1.5 (60)
ส21101 สังคมศึกษา	1.5 (60)	ส21103 สังคมศึกษา	1.5 (60)
ส21102 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)	ส21104 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)
พ21101 สุขศึกษา	0.5 (20)	พ21103 สุขศึกษา	0.5 (20)
พ21102 พลศึกษา	0.5 (20)	พ21104 พลศึกษา	0.5 (20)
ศ21101 ดนตรีและนาฏศิลป์	1.0 (40)	ศ21102 ทักษะศิลป์	1.0 (40)
ง21101 การงานอาชีพ ฯ	1.0 (40)	ง21102 การงานอาชีพ ฯ	1.0 (40)
อ21101 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)	อ21102 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)	รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)
ค21201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม	1.0 (40)	ค21202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม	1.0 (40)
อ21201 ภาษาอังกฤษฟัง-พูด 1	1.0 (40)	อ21202 ภาษาอังกฤษฟัง-พูด 2	1.0 (40)
ศ210201 สื่อน้ำใสสวย	0.5 (20)	ศ21202 ขลุ่ย	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60
กิจกรรมแนะแนว	20	กิจกรรมแนะแนว	20
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ – เนตรนารี	15	- ลูกเสือ – เนตรนารี	10
- ชมรม ชุมนุ่ม	20	- ชมรม ชุมนุ่ม	20
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	5	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาเรียน	600	รวมเวลาเรียน	600

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
	(หน่วยกิต/ ชม)		(หน่วยกิต/ ชม)
รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)	รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)
ท 23101 ภาษาไทย 5	1.5 (60)	ท 23102 ภาษาไทย 6	1.5 (60)
ค 23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5 (60)	ค 23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5 (60)
ว 23101 วิทยาศาสตร์ 5	1.5 (60)	ว 23102 วิทยาศาสตร์ 6	1.5 (60)
*ศ 23101 สังคมศึกษา 5	1.5 (60)	*ศ 23103 สังคมศึกษา 6	1.5 (60)
*ศ 23102 ประวัติศาสตร์ 5	0.5 (20)	*ศ 23104 ประวัติศาสตร์ 6	0.5 (20)
พ 23101 สุขศึกษา 5	0.5 (20)	พ 23103 สุขศึกษา 6	0.5 (20)
พ 23102 พลศึกษา 5	0.5 (20)	พ 23104 พลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ 23101 ทักษะศิลป์	1 (40)	ศ 23102 ดนตรีและนาฏศิลป์	1 (40)
ง 23101 เทคโนโลยี	1 (40)	ง 23102 การงานอาชีพ	1 (40)
อ 23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5 (60)	อ 23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)	รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)
ค 23201 ระบบสมการ	1 (40)	ส 23201 เศรษฐกิจพอเพียง	1 (40)
ว 23201 พลังงานกับการดำรงชีวิต	1 (40)	อ 23201 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	1 (40)
ง 23201 การเขียนโปรแกรมภาษา	0.5 (20)	ส 23202 วัฒนธรรมท้องถิ่น	0.5 (20)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60)	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60)
• กิจกรรมแนะแนว	30	• กิจกรรมแนะแนว	30
• กิจกรรมนักเรียน	20	• กิจกรรมนักเรียน	20
ลูกเสือ/ เนตรนารี / ยุวภาษา	-	ลูกเสือ/ เนตรนารี / ยุวภาษา	-
ชมรม ชุมนุม	-	ชมรม ชุมนุม	-
• กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	• กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	600	รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	600

หมายเหตุ การนับลำดับของรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถนับต่อเนื่องในภาคเรียนหรือปีการศึกษาได้ ทั้งนี้ให้สถานศึกษาพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 1)		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)	
	(หน่วยกิต/ ชม)		(หน่วยกิต/ ชม)
รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)	รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)
ท 23101 ภาษาไทย 5	1.5 (60)	ท 23102 ภาษาไทย 6	1.5 (60)
ค 23101 คณิตศาสตร์ 5	1.5 (60)	ค 23102 คณิตศาสตร์ 6	1.5 (60)
ว 23101 วิทยาศาสตร์ 5	1.5 (60)	ว 23102 วิทยาศาสตร์ 6	1.5 (60)
*ศ 23101 สังคมศึกษา 5	1.5 (60)	*ศ 23103 สังคมศึกษา 6	1.5 (60)
*ศ 23102 ประวัติศาสตร์ 5	0.5 (20)	*ศ 23104 ประวัติศาสตร์ 6	0.5 (20)
พ 23101 สุขศึกษา 5	0.5 (20)	พ 23103 สุขศึกษา 6	0.5 (20)
พ 23102 พลศึกษา 5	0.5 (20)	พ 23104 พลศึกษา 6	0.5 (20)
ศ 23101 หัตถศิลป์	1 (40)	ศ 23102 ดนตรีและนาฏศิลป์	1 (40)
ง 23101 เทคโนโลยี	1 (40)	ง 23102 การงานอาชีพ	1 (40)
อ 23101 ภาษาอังกฤษ 5	1.5 (60)	อ 23102 ภาษาอังกฤษ 6	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)	รายวิชาเพิ่มเติม	2.5 (100)
เลือกจากรายวิชาเพิ่มเติมที่กำหนด 2.5 หน่วยกิต		เลือกจากรายวิชาเพิ่มเติมที่กำหนด 2.5 หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60)	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(60)
• กิจกรรมแนะแนว	30	• กิจกรรมแนะแนว	30
• กิจกรรมนักเรียน	20	• กิจกรรมนักเรียน	20
ลูกเสือ/ เนตรนารี / ยุวภาษา	-	ลูกเสือ/ เนตรนารี / ยุวภาษา	-
ชมรม ชุมนุม	-	ชมรม ชุมนุม	-
• กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	• กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	600	รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	600

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์			
ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
รายวิชา/กิจกรรม	หน่วยกิต/ชั่วโมง	รายวิชา/กิจกรรม	หน่วยกิต/ชั่วโมง
รายวิชาพื้นฐาน	7.5 (300)	รายวิชาพื้นฐาน	7.5 (300)
ท31101 ภาษาไทย	1.0 (40)	ท31102 ภาษาไทย	1.0 (40)
ค31101 คณิตศาสตร์	1.0 (40)	ค31102 คณิตศาสตร์	1.0 (40)
ว31101 ฟิสิกส์พื้นฐาน	1.5 (60)	ว31102 เคมีพื้นฐาน	1.5 (60)
ส31101 สังคมศึกษา	1.0 (40)	ส31103 สังคมศึกษา	1.0 (40)
ส31102 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)	ส31104 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)
พ31101 สุขศึกษา	0.5 (20)	พ31102 พลศึกษา	0.5 (20)
ศ31101 ทักษะศิลป์	0.5 (20)	ศ31102 ดนตรีและนาฏศิลป์	0.5 (20)
ง31101 การงานอาชีพ ๑	0.5 (20)	ง31102 การงานอาชีพ ๑	0.5 (20)
อ31101 ภาษาอังกฤษ	1.0 (40)	อ31102 ภาษาอังกฤษ	1.0 (40)
รายวิชาเพิ่มเติม	8.5 (340)	รายวิชาเพิ่มเติม	8.5 (340)
ค31201 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 1	2.0 (80)	ค31202 คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	2.0 (80)
ว30201 ฟิสิกส์ 1	1.5 (60)	ว30202 ฟิสิกส์ 2	1.5 (60)
ว30221 เคมี 1	1.5 (60)	ว30222 เคมี 2	1.5 (60)
ว30241 ชีววิทยา 1	1.5 (60)	ว30242 ชีววิทยา 2	1.5 (60)
พ31201 แบดมินตัน	0.5 (20)	พ31202 ฟุตบอล	0.5 (20)
อ31201 ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน 1	1.5 (60)	อ31202 ภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน 2	1.5 (60)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60
กิจกรรมแนะแนว	30	กิจกรรมแนะแนว	30
กิจกรรมนักเรียน - นักศึกษาวิชาทหาร หรือ - ชมรม ชุมนุม	20	กิจกรรมนักเรียน - นักศึกษาวิชาทหาร หรือ - ชมรม ชุมนุม	20
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	10
รวมเวลาเรียน	700	รวมเวลาเรียน	700

ใบความรู้ที่ 4

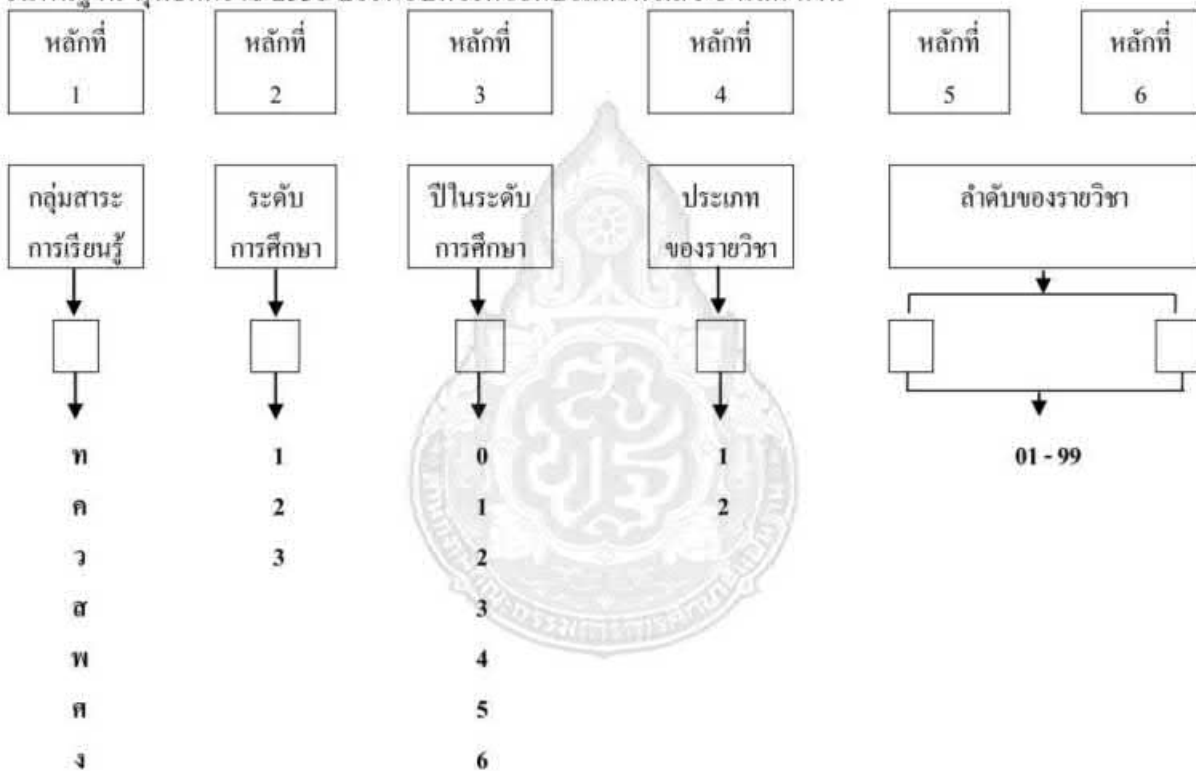
การกำหนดรหัสวิชา

การกำหนดรหัสวิชา

เพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดรหัสวิชาอย่างเป็นระบบ

ระบบรหัสวิชา

การกำหนดรหัสวิชาควรใช้ตัวเลขฮินดูอารบิก เพื่อการสื่อสารและการจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาระบบรหัสวิชา สำหรับรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยตัวอักษรและตัวเลข 6 หลัก ดังนี้

☐ ใช้รหัสตามรายการรหัสตัวอักษรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักที่ 1 เป็นรหัสตัวอักษรแสดงกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ

ท	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ค	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ว	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ส	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
พ	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
ศ	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ง	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
☐	หมายถึง	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้ใช้รหัสของแต่ละภาษาตามรายการ

หมายเหตุ รหัสตัวอักษรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1) รายการรหัสตัวอักษรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่จะนำไปใช้แทน ☐ มีดังนี้

ก หมายถึง ภาษาเกาหลี	ข หมายถึง ภาษาเขมร
จ หมายถึง ภาษาจีน	ช หมายถึง ภาษารัสเซีย
ญ หมายถึง ภาษาญี่ปุ่น	ค หมายถึง ภาษาเวียดนาม
น หมายถึง ภาษาลาติน	บ หมายถึง ภาษาบาลี
ป หมายถึง ภาษาสเปน	ฝ หมายถึง ภาษาฝรั่งเศส
ม หมายถึง ภาษามลายู	ย หมายถึง ภาษาเยอรมัน
ร หมายถึง ภาษาอาหรับ	ด หมายถึง ภาษาลาว
อ หมายถึง ภาษาอังกฤษ	ฮ หมายถึง ภาษาฮินดู

2) กรณีที่มีสถานศึกษาใดจัดทำรายวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษา ใช้รหัสตัวอักษร “ค” แทนรายวิชาภาษาต่างประเทศอื่นๆ

หลักที่ 2 เป็นรหัสตัวเลขแสดงระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย สะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ คือ

- 1 หมายถึง รายวิชาระดับประถมศึกษา
- 2 หมายถึง รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 3 หมายถึง รายวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักที่ 3 เป็นรหัสตัวเลขแสดงปีที่เรียนของรายวิชา ซึ่งสะท้อนระดับความรู้และทักษะในรายวิชาที่กำหนดไว้ในแต่ละปี คือ

0 หมายถึง รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน จะเรียนปีใดก็ได้ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

1 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 1 ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.1 ม.1 และ ม.4)

2 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 2 ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.2 ม.2 และ ม.5)

3 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 3 ของระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ป.3 ม.3 และ ม.6)

4 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 4 ของระดับประถมศึกษา (ป.4)

5 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 5 ของระดับประถมศึกษา (ป.5)

6 หมายถึง รายวิชาที่เรียนในปีที่ 6 ของระดับประถมศึกษา (ป.6)

หลักที่ 4 เป็นรหัสตัวเลขแสดงประเภทของรายวิชา คือ

1 หมายถึง รายวิชาพื้นฐาน

2 หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ 5 และหลักที่ 6 เป็นรหัสตัวเลขแสดงลำดับของรายวิชาแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในปี/ระดับการศึกษาเดียวกัน ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนตั้งแต่ 01 - 99 ดังนี้

รายวิชาที่กำหนดปีที่เรียน ให้นับรหัสหลักที่ 5 - 6 ต่อเนื่องในปีเดียวกัน หากจัดรายวิชาเป็นรายภาค ให้กำหนดเรียงลำดับรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันให้เสร็จสิ้นในภาคเรียนแรกก่อน แล้วจึงกำหนดต่อในภาคเรียนที่สอง

รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน ให้นับรหัสหลักที่ 5 - 6 ต่อเนื่องในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ทั้งนี้ รหัสหลักที่ 5 และหลักที่ 6 ของรายวิชาเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ให้กำหนดรหัสวิชา เป็นช่วงลำดับ ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ลำดับที่ 01 - 19 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มฟิสิกส์

ลำดับที่ 21 - 39 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มเคมี

ลำดับที่ 41 - 59 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มชีววิทยา

ลำดับที่ 61 - 79 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มโลกและอวกาศ

ลำดับที่ 81 - 99 หมายถึง รายวิชาในกลุ่มวิทยาศาสตร์อื่น ๆ

ใบความรู้ที่ 5

ตัวอย่าง

รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน

ท11101	ภาษาไทย	จำนวน	200	ชั่วโมง
ท12101	ภาษาไทย	จำนวน	200	ชั่วโมง
ท13101	ภาษาไทย	จำนวน	200	ชั่วโมง
ท14101	ภาษาไทย	จำนวน	160	ชั่วโมง
ท15101	ภาษาไทย	จำนวน	160	ชั่วโมง
ท16101	ภาษาไทย	จำนวน	160	ชั่วโมง

รายวิชาเพิ่มเติม

ท11201	ทักษะการพูด	จำนวน	40	ชั่วโมง
ท12201	ทักษะการอ่าน	จำนวน	40	ชั่วโมง
ท13201	ทักษะการเขียน	จำนวน	40	ชั่วโมง
ท14201	วรรณกรรมท้องถิ่น	จำนวน	40	ชั่วโมง
ท15201	การเขียนสร้างสรรค์	จำนวน	40	ชั่วโมง
ท16201	ภาษาเพื่อการสื่อสาร	จำนวน	40	ชั่วโมง

ตัวอย่างที่ 1
รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาพื้นฐาน

ท21101	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท21102	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท22101	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท22102	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท23101	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท23102	ภาษาไทย	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต

รายวิชาเพิ่มเติม

ท21201	เสริมทักษะการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท21202	เสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	จำนวน	20	ชั่วโมง	0.5	หน่วยกิต
ท22201	เสริมทักษะอ่านบทประพันธ์	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท22202	เสริมทักษะการเขียนเรื่องสั้น	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท23201	เสริมทักษะการเขียนสร้างสรรค์	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท23202	เสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน	จำนวน	20	ชั่วโมง	0.5	หน่วยกิต

ตัวอย่างที่ 2
รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาพื้นฐาน

ท21101	ภาษาไทย 1	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท21102	ภาษาไทย 2	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท22101	ภาษาไทย 3	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท22102	ภาษาไทย 4	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท23101	ภาษาไทย 5	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต
ท23102	ภาษาไทย 6	จำนวน	60	ชั่วโมง	1.5	หน่วยกิต

รายวิชาเพิ่มเติม

ท21201	เสริมทักษะการอ่านร้อยแก้ว ร้อยกรอง	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท21202	เสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	จำนวน	20	ชั่วโมง	0.5	หน่วยกิต
ท22201	เสริมทักษะอ่านบทประพันธ์	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท22202	เสริมทักษะการเขียนเรื่องสั้น	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท23201	เสริมทักษะการเขียนสร้างสรรค์	จำนวน	40	ชั่วโมง	1	หน่วยกิต
ท23202	เสริมทักษะการพูดในที่ชุมชน	จำนวน	20	ชั่วโมง	0.5	หน่วยกิต

ใบบางที่ 3

โครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง ให้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียน โดยพิจารณาให้
สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย						
คณิตศาสตร์						
วิทยาศาสตร์						
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม						
○ ประวัติศาสตร์ ○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ○ เศรษฐศาสตร์ ○ ภูมิศาสตร์						
สุขภาพและพลศึกษา						
ศิลปะ						
การงานอาชีพและเทคโนโลยี						
ภาษาต่างประเทศ						
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)						
● รายวิชา/ กิจกรรม ที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น						
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
○ กิจกรรมแนะแนว						
○ กิจกรรมนักเรียน						
- ลูกเสือยุวกาชาด - ชมรม ชุมนุม						
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์						
รวมเวลา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
รวมเวลาเรียน	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง			ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง		

ใบบางที่ 4

โครงสร้างเวลาเรียน ระดับมัธยมศึกษา

คำชี้แจง ให้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน			
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4 – 6
● กลุ่มสาระการเรียนรู้				
ภาษาไทย				
คณิตศาสตร์				
วิทยาศาสตร์				
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ○ ประวัติศาสตร์ ○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม ○ ภูมิศาสตร์ ○ เศรษฐศาสตร์				
สุขศึกษาและพลศึกษา				
ศิลปะ				
การงานอาชีพและเทคโนโลยี				
ภาษาต่างประเทศ				
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)				
● รายวิชาเพิ่มเติม				
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
○ กิจกรรมแนะแนว				
○ กิจกรรมนักเรียน - ลูกเสือ ยุวกาชาด รด. - ชมรม ชุมนุ่ม				
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์				
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
รวมเวลาเรียน	ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

ใบงานที่ 5

โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ให้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ให้สอดคล้องเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน(ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	
รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120
กิจกรรมแนะแนว	
กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด	
- ชมรม/ชุมนุม	
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	
รวมเวลาเรียน	1,000

ใบงานที่ 6

โครงสร้างหลักสูตรชั้นปี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

คำชี้แจง ให้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ให้สอดคล้องเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษา

ภาคเรียนที่ 1	หน่วยกิต/ชม.	ภาคเรียนที่ 2	หน่วยกิต/ชม.
รายวิชา/กิจกรรม		รายวิชา/กิจกรรม	
รายวิชาเพิ่มเติม		รายวิชาเพิ่มเติม	
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
กิจกรรมแนะแนว		กิจกรรมแนะแนว	
กิจกรรมนักเรียน		กิจกรรมนักเรียน	
- ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด		- ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด	
- ชมรม/ชุมนุม		- ชมรม/ชุมนุม	
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์		กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	
รวมเวลาเรียน		รวมเวลาเรียน	

กิจกรรมที่ 4 คำอธิบายรายวิชา (2 ชั่วโมง 30 นาที)

เป้าหมาย

1. มีความรู้ ความเข้าใจวิธีการจัดทำคำอธิบายรายวิชา
2. สามารถจัดทำคำอธิบายรายวิชา

กิจกรรม

1. วิทยากรนำเสนอ PowerPoint การจัดทำคำอธิบายรายวิชา
2. แบ่งกลุ่มตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศึกษาใบความรู้ที่ 6 เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา และใบความรู้ที่ 7 เรื่อง การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ 7 เรื่อง มาลองหัดวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดกันเถอะ และใบงานที่ 8 เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา
4. นำเสนอผลงานเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้
5. วิทยากรสรุป

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา
2. เอกสารตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
3. ใบความรู้ที่ 6 เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา
4. ใบความรู้ที่ 7 เรื่องการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด
6. ใบงานที่ 8 เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลงาน

ใบความรู้ที่ 6

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาคืออะไร

คำอธิบายรายวิชา เป็นองค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชา ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

คำอธิบายรายวิชามีไว้เพื่ออะไร

1. เพื่อสร้างความเข้าใจว่าในรายวิชานั้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้องค์ความรู้ ผูกทักษะ/กระบวนการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญอะไรบ้าง
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปออกแบบการจัดการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชามีลักษณะอย่างไร

คำอธิบายรายวิชา มีลักษณะเป็นความเรียงที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชาของรายวิชาพื้นฐานให้วิเคราะห์จากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่หลักสูตรแกนกลางฯ กำหนด และรายวิชาเพิ่มเติม ให้วิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น คำอธิบายรายวิชาเขียนเป็นรายปีสำหรับระดับประถมศึกษา และเป็นรายภาคเรียนสำหรับระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบสำคัญของคำอธิบายรายวิชาคืออะไร

องค์ประกอบสำคัญของคำอธิบายรายวิชา... จำแนกได้ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย รหัสวิชา.....ชื่อรายวิชา.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้นปี.....
จำนวนชั่วโมงหรือหน่วยกิต

ส่วนที่ 2 เนื้อหาซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีแนวการเขียนที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง
2. ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง
3. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อะไรบ้าง ตามหลักสูตรแกนกลาง ฯ และตามธรรมชาติของวิชา

ส่วนที่ 3 ระบุรหัสตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ทั้งหมดในรายวิชานั้น

คำอธิบายรายวิชาเขียนอย่างไร

รายวิชาพื้นฐาน

รายวิชาพื้นฐานเป็นรายวิชาที่สอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การเขียนคำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ตัวชี้วัดชั้นปีในระดับประถมศึกษา สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นวิเคราะห์ตัวชี้วัดชั้นปีเพื่อกำหนดเป็นรายภาค หรือตัวชี้วัดช่วงชั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นรายภาคและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจากกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความต้องการและบริบทของโรงเรียน เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดในรายวิชานั้น
3. จัดกลุ่มตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อหลอมรวมและเรียบเรียง เขียนเป็นความเรียง ให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในรายวิชานั้น
4. เขียนรายละเอียดตามองค์ประกอบของคำอธิบายรายวิชา

รายวิชาเพิ่มเติม

รายวิชาเพิ่มเติมเป็นรายวิชาที่โรงเรียนกำหนดขึ้นตามจุดเน้น ความต้องการของโรงเรียน หรือท้องถิ่น

การเขียนคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม มีขั้นตอนดังนี้

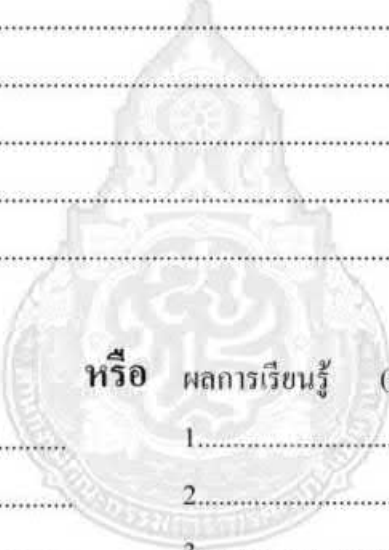
1. กำหนดผลการเรียนรู้ซึ่งโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง
2. กำหนดสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้
3. จัดกลุ่มผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพื่อหลอมรวมและเรียบเรียง เขียนเป็นความเรียง ให้เห็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในรายวิชานั้น
4. เขียนรายละเอียดตามองค์ประกอบของคำอธิบายรายวิชา

รูปแบบของการเขียนคำอธิบายรายวิชาเป็นอย่างไร

การเขียนคำอธิบายรายวิชา มีหลากหลายรูปแบบ โรงเรียนอาจเลือกได้ตามความเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

[illegible]

คำอธิบายรายวิชา รูปแบบที่ 2

คำอธิบายรายวิชา (พื้นฐานหรือเพิ่มเติม)		ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3
รหัสวิชา ชื่อรายวิชา.... ชั้น	กลุ่มสาระการเรียนรู้..... เวลา ชั่วโมง (จำนวนหน่วยกิต)	
(เขียนเป็นความเรียงให้ได้ใจความว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใดบ้างตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและธรรมชาติของวิชา) 		
รหัสตัวชี้วัด (รายวิชาพื้นฐาน)	หรือ ผลการเรียนรู้ (รายวิชาเพิ่มเติม)	ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3
.....	1.....	
.....	2.....	
.....	3.....	ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 ส่วนที่ 3
รวมทั้งหมด..... ตัวชี้วัด	รวมทั้งหมด..... ผลการเรียนรู้	
		

(ตัวอย่าง คำอธิบายรายวิชา)

ท15101 ภาษาไทย 5

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เวลา 160 ชั่วโมง

มีทักษะในการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง สามารถอธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยายและการพรรณนา โดยนัยอย่างหลากหลาย สามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากการอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และปฏิบัติตามได้ เห็นคุณค่าของวรรณคดี และสามารถเลือกอ่านหนังสือหรือวรรณกรรมที่มีคุณค่า ระบุความรู้ข้อคิดเห็นจากการอ่าน โดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ และสรุปความ และมีมารยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด สามารถเขียนสื่อสาร เขียนแผนภาพโครงเรื่องแผนภาพความคิด เขียนย่อความเขียนบันทึก อธิบายความ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครอง และญาติ เขียนแสดงความรู้สึก และความคิดเห็น กรอกรับรายการต่างๆ ได้ สามารถเขียนเรียงความตามจินตนาการและแต่งบทร้อยกรอง โดยใช้กระบวนการเขียน กระบวนการสื่อความ การฝึกปฏิบัติและมีมารยาทในการเขียน

มีทักษะในการฟัง การดู และการพูดแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น การตั้งคำถาม ตอบคำถาม โดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการฟังและพูด และมีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

รู้จักหน้าที่ ของคำในประโยค สามารถจำแนกส่วนประกอบของประโยค เปรียบภาษาไทยและภาษาถิ่น ใช้คำราชาศัพท์ คำภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทยใช้สำนวนภาษาไทยได้ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทยและตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7, ป.5/8

ท 2.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7, ป.5/8, ป.5/9

ท 3.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5

ท 4.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4, ป.5/5, ป.5/6, ป.5/7

ท 5.1 ป.5/1, ป.5/2, ป.5/3, ป.5/4

รวมทั้งรวม 33 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่าง คำอธิบายรายวิชา)

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ว11101 วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
เวลา 80 ชั่วโมง

ศึกษา วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต ลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น ราก ลำต้น ใบ ดอก ผลของพืช อวัยวะภายนอกของสัตว์ ลักษณะและหน้าที่ของอวัยวะภายนอกของมนุษย์ และการทำงานที่สัมพันธ์กัน การดูแลรักษาสุขภาพ ความสำคัญของพืชและสัตว์ในท้องถิ่นและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกลุ่มวัสดุ แรงดึงและแรงผลัก ทำให้วัสดุเคลื่อนที่และการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของวัสดุเมื่อถูกแรงกระทำ องค์ประกอบและสมบัติของดิน การใช้ประโยชน์จากดินในท้องถิ่น และสิ่งที่ปรากฏในท้องฟ้าเวลากลางวันและกลางคืน ดวงอาทิตย์ที่เป็นแหล่งพลังงานของโลก

โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูลและการอภิปราย เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ว 1.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3

ว 1.2 ป.1/1

ว 3.1 ป.1/1, ป.1/2

ว 4.1 ป.1/1

ว 6.1 ป.1/1

ว 7.1 ป.1/1

ว 8.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3, ป.1/4, ป.1/5, ป.1/6, ป.1/7

รวมทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา)

ศ21101 ศิลปะ 1

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้านบรรยายประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดง แสดงนาฏศิลป์และการละครในรูปแบบง่าย ๆ ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชมโดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่าและการเคลื่อนไหว โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการสร้างเจตคติ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถสื่อสารผ่านการแสดงนาฏศิลป์หรือการละคร มีความชื่นชอบในศิลปะ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

รหัสตัวชี้วัด

ศ 3.1 ม.1/1,ม.1/2,ม.1/3,ม.1/4,ม.1/5

ศ 3.2 ม.1/1,ม.1/2

รวมทั้งหมด 7 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา)

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ศ31102 ดนตรี และนาฏศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษา รูปแบบของบทเพลง และวงดนตรีแต่ละประเภท การใช้เครื่องดนตรีและบทเพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีประเภทต่าง ๆ ประเภทและรูปแบบของวงดนตรีไทยและสากล ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงาน ดนตรีในวัฒนธรรม รูปแบบของบทเพลงในวงดนตรีไทยและวงดนตรีสากลในยุคสมัยต่าง ๆ สถานะทางสังคมของนักดนตรีในวัฒนธรรมต่าง ๆ ประวัติศาสตร์ท่วงทำนอง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ละครทำรำ ในความหมาย และประวัติความเป็นมา การแสดงนาฏศิลป์ ในโอกาสต่าง ๆ บทบาทของบุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของไทยในยุคสมัยต่าง ๆ

ฝึกทักษะการบรรเลงดนตรีไทยและสากลแบบง่าย ๆ พร้อมทั้งขับร้องประกอบการบรรเลง มีทักษะการแสดงนาฏศิลป์ที่หลากหลาย รูปแบบทั้ง ระบำ ฟ้อนรำ และการแสดงพื้นเมืองของภาคต่าง ๆ การสร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบ การฝึกประดิษฐ์ทำรำในการแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และเป็นหมู่ ชื่นชมและเห็นคุณค่าในศิลปวัฒนธรรมดนตรีและนาฏศิลป์ และแสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์

รหัสตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม. 4 – 6/1, ม. 4 – 6/2, ม. 4 – 6/3

ศ 2.2 ม. 4 – 6/1, ม. 4 – 6/2

ศ 3.1 ม. 4 – 6/1, ม. 4 – 6/2, ม. 4 – 6/3

ศ 3.2 ม. 4 – 6/1, ม. 4 – 6/2

รวมทั้งหมด 10 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา)

ง11101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 40 ชั่วโมง

ศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การเก็บของใช้ การหยิบจับและใช้ของใช้ส่วนตัว การจัดโต๊ะ ตู้ ชั้น และใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือง่าย ๆ ในการทำความสะอาดบ้าน การรดน้ำต้นไม้ การถอนและเก็บวัชพืช การพับกระดาษเป็นของเล่น ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่สนใจ แหล่งข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัว และประโยชน์ของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองอย่างปลอดภัย กระตือรือร้น และตรงต่อเวลา

รหัสตัวชี้วัด

ง1.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3

ง3.1 ป.1/1, ป.1/2

รวมทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่าง คำอธิบายรายวิชา)

อ11101 ภาษาอังกฤษ

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 40 ชั่วโมง

ศึกษาตัวอักษรและการออกเสียงตัวอักษร การสะกดคำ การออกเสียงคำของกลุ่มคำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล งานฉลองสำคัญของเจ้าของภาษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 150-200 คำ ความหมายของคำ กลุ่มคำและประโยคภาษาอังกฤษ การปฏิบัติตามและการใช้คำสั่งง่าย ๆ ตามแบบที่ฟัง การใช้ภาษาในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ และประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง การพูดขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ การถามและการตอบเกี่ยวกับตนเอง เรื่องใกล้ตัว ในสถานการณ์ง่าย ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนได้ตามแบบที่ฟัง ด้วยทักษะทางภาษา โดยเน้นทักษะการฟังและการพูด เพื่อให้มีความสามารถในการฟัง เข้าใจสิ่งที่ฟัง ปฏิบัติตามได้และมีความสามารถในการพูดได้ถูกต้อง ชัดเจน สื่อความได้ มีความสนุกสนานในการเรียนภาษาอังกฤษ และมีนิสัยที่ดีในการพูดและการฟัง และศึกษาความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย เกี่ยวกับ เสียงสระ พยัญชนะ ศึกษาภาษาท่าทางจากการสื่อสารของเจ้าของภาษา และเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย

รหัสตัวชี้วัด

ด1.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3, ป.1/4

ด1.2 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3, ป.1/4

ด1.3 ป.1/1

ด2.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3

ด2.1 ป.1/1

ด3.1 ป.1/1

ด4.1 ป.1/1

ด4.1 ป.1/1

รวมทั้งหมด 16 ตัวชี้วัด

(ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชา)

ส21201 ท้องถิ่นของเรา

รายวิชาเพิ่มเติม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษาประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น/ชุมชนที่ตนอาศัยอยู่และบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ ในเรื่องสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ การเมืองการปกครอง สังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บุคคลสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต

โดยกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ด้วยการสืบค้น รวบรวม ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจท้องถิ่นของตน มีความรักและภาคภูมิใจ ผูกพันกับท้องถิ่น ร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ

ผลการเรียนรู้

1. สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยใช้หลักฐานแหล่งข้อมูลในท้องถิ่น
2. อธิบายสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น
3. วิเคราะห์ประวัติและผลงานบุคคลสำคัญของท้องถิ่น
4. วิเคราะห์ความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน
5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นของตน

รวมทั้งหมด 5 ผลการเรียนรู้

ใบความรู้ที่ 7

การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด สถานศึกษาสามารถทำได้หลายวิธี ในที่นี้ได้เสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ตัวชี้วัดประกอบการสร้างความรู้ความเข้าใจ 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ตัวชี้วัด รูปแบบที่ 1 ตัวอย่างการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้ และต้องทำได้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
ป.1	1. <u>ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ</u> ที่ฟัง	คำสั่งที่ใช้ในห้องเรียน เช่น Stand up./Sit down./ Listen./ Repeat./Quiet!/ Stop! etc.	
	2. <u>ระบุตัวอักษรและเสียง</u> อ่านออกเสียงและสะกดคำง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	ตัวอักษร (letter names) เสียงตัวอักษรและสระ (letter sounds) และการสะกดคำ หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา (stress) ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ (intonation) ในประโยค	
	3. <u>เลือกภาพตรงตามความหมายของคำและกลุ่มคำที่ฟัง</u>	คำ กลุ่มคำ และความหมาย เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และนันทนาการ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 150-200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม)	
	4. <u>ตอบคำถามจากการฟังเรื่องใกล้ตัว</u>	บทอ่านเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัว หรือนิทานที่มีภาพประกอบ ประโยคคำถามและคำตอบ - Yes/No Question เช่น Is it a/an..? Yes, it is./No, it is not. etc. - Wh-Question เช่น What is it? It is a/an... etc.	

การวิเคราะห์ตัวชี้วัด รูปแบบที่ 2

ตัวอย่างการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด เป็นความรู้ ทักษะ / กระบวนการ และคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์

แบบบันทึกการวิเคราะห์เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....รายวิชา.....ระดับชั้น.....

ต้องเปลี่ยน ตัวอย่างวิเคราะห์ ไม่ถูก

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้	ทักษะ / กระบวนการ	คุณลักษณะ
1. ปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ที่ฟัง	คำสั่งง่ายๆ	ปฏิบัติตาม	
2. ระบุดตัวอักษรและเสียง อ่านออกเสียงและสะกดคำง่ายๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	ตัวอักษรและเสียง คำง่ายๆ	อ่านออกเสียง / สะกดคำ	
3. เลือกภาพตรงตามความหมาย ของคำและกลุ่มคำที่ฟัง	คำและกลุ่มคำ	เลือกภาพตรงตามความหมาย	
4. ตอบคำถามจากการฟังเรื่อง ใกล้ตัว	เรื่องใกล้ตัว	ตอบคำถาม	
ฯลฯ			

ใบงานที่ 7

มาลองหัดวิเคราะห์มาตรฐาน/ ตัวชี้วัดกันเถอะ

คำชี้แจง อ่านมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดต่อไปนี้ แล้วดำเนินการดังนี้

_____ ชิดได้คำ/ข้อความ ที่เป็นความรู้ ชิดได้ข้อความที่เป็นทักษะ
 วงล้อมรอบคุณลักษณะ/เจตคติ

1. เข้าใจพื้นฐานการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งของสิ่งที่ต้องการวัด
2. เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่างๆ ของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
3. กรอกรบสมัครงาน พร้อมเขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้ และทักษะของตนเองที่เหมาะสมกับงาน
4. หารากที่สอง และรากที่สามของจำนวนเต็ม โดยการแยกตัวประกอบ และนำไปใช้ในการแก้ปัญหา พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบ
5. ระบุลักษณะของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น และนำมาจัดจำแนกโดยใช้ลักษณะภายนอกเป็นเกณฑ์
6. ทดลองและอธิบายอัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
7. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการทำงานอย่างเหมาะสมกับงานและประหยัด
8. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยเทคโนโลยีต่างๆ โดยเน้นหลักการออกแบบและการพัฒนาองค์ประกอบศิลป์
9. นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลกระทบจากการรักษาและทำลายสภาพแวดล้อม และเสนอแนวคิดในการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาค
10. อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

คำชี้แจง ให้ศึกษา วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางและบันทึกผลการศึกษาวิเคราะห์ลงในแบบบันทึกการวิเคราะห์เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการ ขีดเส้นใต้ หมายถึง ให้นักเรียนรู้อะไร และ วงรี หมายถึงสิ่งที่นักเรียนทำได้ อาจเพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยการทำกรอบสี่เหลี่ยม

[illegible]

[illegible]

[illegible]

แบบฝึกจัดทำคำอธิบายรายวิชา

คำชี้แจง ให้ฝึกเขียนคำอธิบายรายวิชาจากผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตาม
ใบความรู้ที่ 2.5 เรื่อง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา และเขียนคำอธิบายรายวิชาตามรูปแบบที่ 1
หรือ รูปแบบที่ 2

รหัสวิชา..... ชื่อรายวิชา.....

รายวิชาพื้นฐาน
ชั้น.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เวลา ชั่วโมง (จำนวนหน่วยกิต)

รหัสตัวชี้วัด

รวมทั้งหมด.....ตัวชี้วัด

รหัสวิชา..... ชื่อรายวิชา.....

รายวิชาเพิ่มเติม
ชั้น.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

เวลา ชั่วโมง (จำนวนหน่วยกิต)

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

รวมทั้งหมด ผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (30 นาที)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม

1. นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. ศึกษาใบความรู้ที่ 8 เรื่อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ ใบความรู้ที่ 9 เรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมสรุปความรู้ร่วมกัน

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. ใบความรู้ที่ 8 เรื่อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ใบความรู้ที่ 9 เรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

- สังเกต ชักถาม

ใบความรู้ที่ 8

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชูวาทชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ใบความรู้ที่ 9

แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แนวการเขียนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ในแต่ละกิจกรรมให้ระบุแนวทางการจัดกิจกรรม เวลาการจัดกิจกรรม และแนวทางการประเมินกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด

ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเอง ได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

โรงเรียน..... ได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

๑. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้.....

.....

นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว 40 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา) 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา)

แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

.....

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้.....

.....

กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา) ชั่วโมงต่อภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด

2.2 กิจกรรมชุมนุม นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
(ระดับประถมศึกษา) ชั่วโมงต่อภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมชุมนุม

(หมายเหตุ สามารถระบุชื่อกิจกรรมชุมนุมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเรียน หรือชื่อกิจกรรมชุมนุมที่โรงเรียนจัดให้มี)

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้

นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา (ระดับประถมศึกษา) ชั่วโมงต่อภาคเรียน (ระดับมัธยมศึกษา)

แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

แนวทางการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(หมายเหตุ การประเมินผลอาจเขียนแยกการประเมินผลแต่ละกิจกรรม หรือเขียนรวมในภาพรวมของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ได้)

กิจกรรมที่ 6 การกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา (30 นาที)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การจบการศึกษา

กิจกรรม

1. นำเสนอเกณฑ์การจบการศึกษา
2. ศึกษาเกณฑ์การจบการศึกษาในเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมสรุปความรู้ร่วมกัน

สื่อ/อุปกรณ์

1. PowerPoint เรื่อง การกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา
2. เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การวัดและประเมินผล

- สังเกต ชักถาม

กิจกรรมที่ 7 แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา (20 นาที)

เป้าหมาย

มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา

วิธีการ

1. นำเสนอแนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา
2. ศึกษาเอกสาร แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา
3. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมสรุปความรู้ร่วมกัน

สื่อ/อุปกรณ์

1. Power Point เรื่อง แนวทางการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา
2. เอกสารแนวทางการตรวจสอบองค์ประกอบหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผล

- สังเกต ชักถาม

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

เวลา 3 ชั่วโมง

เป้าหมาย

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
2. สามารถวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. แผนผัง/แผนภูมิ กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร
2. เอกสาร ตัวอย่างแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (ด้านการส่งเสริม ด้านบริหาร หลักสูตร ด้านกำกับดูแล)

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.2 การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน
 - 1.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1 การพัฒนาบุคลากร
 - 2.2 การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร
 - 2.3 การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม
 - 2.4 การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ
3. การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.1 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร
 - 3.2 การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน
 - 3.3 วิจัยและติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตร

กิจกรรม

กิจกรรมประกอบด้วย 2 กิจกรรม โดยใช้เวลา 3 ชั่วโมง ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)

กิจกรรมที่ 2 การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (2 ชั่วโมง)

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (1 ชั่วโมง)

เป้าหมาย

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

1. วิทยากรชี้แจงวัตถุประสงค์และแผนการจัดกิจกรรมการอบรม (5 นาที)
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสาร เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจากใบความรู้ที่ 1 และร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามใบงานที่ 1 ทบทวนเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา คือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา แล้วสรุปขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (40 นาที)
3. ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม (10 นาที)
4. วิทยากรสรุปสาระสำคัญเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้วย PowerPoint (5 นาที)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
2. ใบงานที่ 1 ทบทวนเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
3. PowerPoint เรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
4. Flip Chart
5. ปากกาเคมีสีต่างๆ
6. กระดาษ

ใบความรู้ที่ 1

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐาน อันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาติ นอกจากนี้ หลักสูตรสถานศึกษา ยังต้องสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเกิดความรักความผูกพันในบ้านเกิดเมืองนอน มีบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชน

ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว นอกจากสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมส่วนสำคัญดังกล่าวแล้ว ยังต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการเตรียมการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาถึงความเพียงพอของงบประมาณ อาคารสถานที่ การเตรียมดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร หากสถานศึกษามีการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียด รอบคอบ และมีขั้นตอนที่ชัดเจน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทที่แตกต่างกัน ความพร้อมต่างกัน อีกทั้งมีความแตกต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นฐานครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย

นอกจากนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1. การส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่น่าหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จึงจำเป็นต้องจัดมาตรการส่งเสริม สนับสนุนการใช้หลักสูตรในด้านต่างๆ ที่สำคัญได้แก่

1.1 การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จ สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เน้นการสร้าง ความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผลโดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่ม และเป็นรายบุคคล โดยการเสนอแนะ (Coaching) การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

- 1) มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
- 2) ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว
- 3) ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอนซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด ในการ นำหลักสูตรไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีชม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง
- 5) ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครู ในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุม เพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน เป็นการปรับกระบวนทัศน์การจัดหลักสูตรการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดทรัพยากรและปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จต่อการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

- f
- 1) จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตร รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากร และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่างๆ อย่างเพียงพอ เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการ ให้มีห้องเรียน สถานที่เรียน และห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ห้องประชุมขนาดต่างๆ สนามกีฬา และโรงยิม เป็นต้น

3) จัดสรรการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า โดยเฉพาะด้านการใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ เช่น คำนึงถึงขนาดของห้องเรียนและจำนวนห้องเรียน ห้องสมุดที่เอื้ออำนวย ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

f 4) บริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรจัดให้ครูได้สอนตรงตามความรู้ความสามารถ และความถนัด รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

1.3 การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม

การจัดทำและใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ ภายในสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ให้ฝ่ายต่างๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนซึ่งเป็นผู้ได้รับผลโดยตรง จากการใช้หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนา หลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ สถานศึกษาควรจัดสรรเวลาให้ครูได้วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม พยายามลดภาระงานอื่นๆ ของครู โดยให้มุ่งที่การจัดการเรียนรู้เป็นหลัก สร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งอาจเป็นเครือข่ายภายใน เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง หรือเครือข่ายภายนอก เช่น เครือข่ายสถานศึกษา เครือข่ายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสามารถจะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีทรัพยากรและปัจจัยเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

1.4 การส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการ

ความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขึ้น โดยดำเนินการ ดังนี้

จัดระบบการบริหารงานทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเรื่องการจัดกลุ่มผู้เรียนและโครงการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ และคุณธรรม การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา การลงโทษและให้รางวัลผู้เรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ มุมค้นคว้าแก่ครูผู้สอนและผู้นักเรียน การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การจัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ และความต้องการของท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถนำสภาพปัญหาต่างๆ บูรณาการเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อบริหารจัดการความรู้ในส่วนที่เป็นประสบการณ์ในตัวครู นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้หรือบริหารชั้นเรียนอย่างเหมาะสม

เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะกระบวนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้ นวัตกรรมใหม่ๆ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความเป็นนักวิชาการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอีกด้วย

2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1) กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของโรงเรียน
- ศึกษาหลักสูตรแกนกลางฯ กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความต้องการของสถานศึกษา และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่

- ▣ ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
- ▣ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียนและโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
- ▣ คำอธิบายรายวิชา
- ▣ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ▣ เกณฑ์การจบการศึกษา

- ตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรสถานศึกษา

- ▣ ส่วนนำ (ความนำ วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
- ▣ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (โครงสร้างเวลาเรียนและโครงสร้างหลักสูตรชั้นปี)
- ▣ คำอธิบายรายวิชา
- ▣ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ▣ เกณฑ์การจบการศึกษา

- นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ

2.2 การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน

- 1) การจัดทำโครงสร้างรายวิชาและการออกแบบหน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้
- 2) การจัดตารางสอน
- 3) การจัดการเรียนรู้

2.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3. การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังในมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สถานศึกษากำกับดูแลคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง ได้แก่

3.1 การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร

การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม เช่น การตรวจเยี่ยมและการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การเสนอแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น สถานศึกษาควรจัดให้มีแผนนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ดำเนินการให้กระบวนการนิเทศเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา บนพื้นฐานความเป็นกัลยาณมิตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และยอมรับการเปลี่ยนแปลง สถานภาพระหว่างกันเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ควรดำเนินการดังนี้

- f 1) ร่วมกันกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ หรือกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน
- f 2) สร้างความเข้าใจและเจตคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า มิได้เป็นกระบวนการจับผิด แต่เป็นกระบวนการดูแล ช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
- 3) กำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อน การนิเทศติดตามร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม

3.2 การประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 หมวด 6 มาตรา 47-51 กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน และการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) เป็นระบบควบคุมคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่าจะสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพภายในที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นต้องมีการดำเนินการการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาประจำปี มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน แผนปฏิบัติการต้องเน้นคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง การรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

3.3 การวิจัย ติดตามผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา

การวิจัยจะเป็นที่มาของข้อมูลข่าวสารที่แม่นยำตรงแสดงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา สาเหตุ และแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

- การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน

- 1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดโครงการเรียนรู้ และเวลาเรียน

- 2) การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดโปรแกรมการเรียน และโครงการต่าง ๆ

- 3) การประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีหัวข้อในการพิจารณา เช่น ความครบถ้วนขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางฯ และกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น

- การวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย คุณธรรม บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข กระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการใช้หลักสูตร และเมื่อนำหลักสูตร ไปใช้เรียบร้อยแล้ว หรือการติดตามจากผลผลิตของหลักสูตร คือ ผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตร

เพื่อให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายของการควบคุมคุณภาพ สถานศึกษาควรจัดให้มีการประเมินทั้งระบบ คือ

- 1) กำหนดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตร เป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา
- 2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองให้เกิดขึ้นกับคณะครู
- 3) วางระบบเครือข่ายการทำงานและมอบหมายงานการประเมินให้คณะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคณะ ดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าคณะใดต้องประเมินรายการใดบ้าง
- 4) สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การประเมินผลการใช้หลักสูตรมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญคือ พิจารณาองค์ประกอบของหลักสูตรที่จะประเมิน พิจารณาหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมิน ออกแบบการจัดเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้พิจารณาตัดสินใจในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป สำหรับประเด็นในการประเมินนั้น สามารถประเมินได้ทั้งเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร กระบวนการใช้หลักสูตร และผลจาก

การใช้หลักสูตร อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการประเมินส่วนที่เกี่ยวข้องต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญและควรคำนึงถึงทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้อง ให้ความสำคัญ โดยนำผลการประเมินระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติมาพิจารณาทั้งผลการประเมินในภาพรวม และผลการประเมินที่แยกรายวิชาและแยกรายมาตรฐาน หากผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวัง ควรศึกษาวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง ซึ่งสาเหตุย่อมเกิดมาจากปัจจัยและกระบวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นเอง จากนั้นจึงหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป

ประเด็นเกี่ยวข้องในการประเมินผลการใช้หลักสูตร

นอกจากนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action research) เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยการวิจัยนั้นอาจเริ่มต้นจากการเลือกปัญหาการวิจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อผู้เรียนมากที่สุด และที่มาของปัญหาการวิจัยอาจเกิดจากผู้เรียน เช่น ปัญหาพฤติกรรม ปัญหาการเรียนรู้ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากการจัดการเรียนรู้ของครูไม่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้เรียนรายคน เมื่อได้ปัญหาการวิจัยแล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

ใบงานที่ 1

ทบทวนเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
2. ร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.3 การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. สรุปขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและนำเสนอต่อที่ประชุม

กิจกรรมที่ 2 การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (2 ชั่วโมง)

เป้าหมาย

สามารถวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและใบงานที่ 2 (เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที)

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน และการประเมินผลการใช้หลักสูตร)

1.2 การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (การพัฒนาบุคลากร การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม และการส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ)

1.3 การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา(การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน การวิจัยและติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตร)

2. ผู้เข้ารับการอบรมนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม (20 นาที)

3. วิทยากรผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปองค์ความรู้ (10 นาที)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
2. Flip Chart
3. ปากกาเคมีสีต่างๆ
4. กระดาษ

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ประเมินจากการบันทึกในแบบบันทึกกิจกรรม

ใบงานที่ 2

การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและบันทึกในแบบบันทึกกิจกรรม

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

1.2 การใช้หลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นเรียน

.....

.....

1.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

.....

.....

2. การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 การพัฒนาบุคลากร

.....

.....

2.2 การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากร

.....

.....

2.3 การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม

.....

.....

2.4 การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ

.....

.....

3. การกำกับ ดูแลคุณภาพหลักสูตรและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.1 การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

.....

.....

3.2 การจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน

.....

.....

3.3 วิจัยและติดตามผล การบริหารจัดการหลักสูตร

.....

.....